SMÄRRE UPPSATSER.

Pogonocherus Hispidus Lin. Den 10 juli 1889 befann jag mig vid stranden af Råbelöfssjön, ej långt från Kristianstad, och kunde då ej underlåta att göra ett kort besök vid Tomarp, bekant för sina i stor skala anlagda fruktträdgårdar. Bland andra obetydligare skador, för hvilka träden där voro utsatta, bestod en däri, att yttersta delen af en päronkvist var förtorkad. Då densamme afbröts, befanns dess inre eller märgen vara borta, men inne i den ihåliga gången syntes en liten gulhvit puppa, tillhörande en skalbaggsart af långhorningarnes familj. I samma kvist befunno sig ytterligare fyra dylika puppor och ur dessa framkommo sedermera på hösten exemplar af ofvanskrifne art. Upptäckten var visserligen icke ny, ty Schiödte beskrifver larven och afbildar dess hufvud etc. uti Nat. Tidskrift för 1875, s. 428 och 448 samt säger: »Habit. in ramis Pyri Mali».

Aphodius Fimetarius Lin., **misstänkt att vara en skadeinsekt.** Under ett uppehåll i V. Wram i Skåne 1890 företogs af mig den 12 juli en utflygt till det utmärkt natursköna godset Maltesholm, tillhörigt Kristianstads läns höfding, grefve M. G. de la Gardie. Som egaren ej var hemma vid tillfället, återstod för mig endast att göra ett besök i trädgården och där uppsöka trädgårdsmästaren, för att möjligen af honom erhålla någon underrättelse om i orten förekommande skadeinsekter. Under resor och vandringar på landsbygden har jag gjort den erfarenheten, att de bästa upplysningarne om dylika insekter vanligen erhållas genom trädgårdsmästarne, emedan dessa i allmänhet hysa ett lifligare intresse för allt, som rör både växter och djur. Deras sysselsättning ute i det fria bland träd och örter, hvilkas utveck-

ling de så godt som dagligen följa, lemnar dem de bästa tillfällen att äfven varseblifva och fundera öfver insektlifvet, samt iakttaga de skador, som insekterna åstadkomma.

Trädgårdsmästaren vid Maltesholm hade dock för tillfället ej att förtälja om, eller uppvisa någon annan åverkan, förorsakad af insekter, än den som skett å persiljesängar, där plantorna fläckvis gulnat, hvilket sannolikt förorsakats af larver. Då sjuka plantor uppgräfdes visade det sig, att rötterna voro delvis skadade eller afbitna, och om den omkring dem befintliga jorden undersöktes, påträffades såväl larver som puppor, hvilka voro förvillande lika ollonborrarnes, fast mycket mindre än dessa. Då någon loup ej medfördes kunde en nogrannare undersökning af larvernas käkar (mandibler) ej ske, hvarför jag förmodade att de möjligen kunde vara afkomlingar af lilla trädgårdsborren (*Phyllopertha Horticola* L.). Fyndet tillvaratogs emellertid, aftecknades och förvarades i en dosa fylld med jord. Fram på hösten framtogs dosan, och då upptäcktes däri ett par fullbildade skalbaggar, hvilka till min förvåning likväl ej voro trädgårdsborrar, utan den vanligaste af gödselbillerna, *Aphodius Fimetarius*, hvilken om våren träffas öfverallt ute på marken, där kreatursspillning förefinnes. Om det i verkligheten varit dess larver eller någon annan insekts, som skadat persiljerötterna, kan nu ej afgöras. Jag har emellertid velat omnämna saken, på det att densamma må framdeles kunna bli bättre utredd, då uppmärksamheten en gång blifvit fästad därpå. Den lemnar ju dessutom ett exempel på, huru lätt det kan vara att begå misstag, då det är fråga om att bestämma vissa insekter uti deras första utvecklingsstadier.

Mjölmottet (*Asopia Farinalis* Lin.). Detta mott, som ansetts som skadedjur inom hus, synes numera fått en vidsträckt utbredning, alldenstund det skall förekomma icke blott öfver hela Europa, Förenta Staterna, Sydafrika, Nya Skottland, på Madeira m. fl. st., utan äfven i Sydaustralien, där det varit kändt ända sedan 1854. Ins. Life 1889, s. 194.

Trädgårdsnunnan (*Ocneria Dispar* Lin.) **och dess parasiter.** Denna spinnarefjäril förekommer som man vet flerstädes i Europa, men har, så vidt vi känna, ej visat sig inom Sverige på

något annat ställe än vid Karlskrona. I Japan är han funnen 1883 vid Sapporo af prof. V. P. BROOKS, och i Förenta staterna har han på senare tiden äfven blifvit hemmastadd. Dess invandring dit lärer ha skett på ett något ovanligt sätt, som kan förtjäna att här omnämnas.

En M:r L. TROUVELET i Massachusetts sysselsatte sig med uppfödande af flera slag af silkesproducerande larver och förskaffade sig för omkring 20 år sedan exemplar äfven af denna fjärilart för sagda ändamål. Några af dessa hade på ett eller annat sätt lyckats få sin frihet och fortplantade sig sedermera år efter år, men deras förökning och spridning synes till en början hafva försiggått tämligen långsamt, då under tiden inga exemplar funno vägen till amerikanska samlingar. Men sommaren 1889 tilldrog sig dock denna fjäril en stor uppmärksamhet, och många tidningar upptogo i sina spalter underrättelser om honom. Professor FERNALD vid agrikulturanstalten i Amhurst beskref honom i de särskilda förvandlingsstadierna och föreslog, att man skulle bespruta alla för angrepp utsatta träd ett par eller tre år å rad med parisergrönt ($\frac{1}{2}$ kilo på 700 liter vatten), kort efter det larverna på våren utkrupit ur äggen.

I Europa hålles denna fjärils förökning inom tillbörliga gränser genom dess många fiender, likväl härjade larverna betydligt å korkekarne i södra Frankrike år 1817, och 1878 blefvo träden på promenadplatserna i Lyon nästan förstörda. 1889 anstälde samma slag af larver stor skada å träden i zoologiska trädgården i Berlin, och framstående entomologer voro af den åsigten, att detta skadedjur skulle under gynsamma förhållanden kunna uppträda lika förödande som coloradobaggen, emedan det förökar sig starkt och kan lefva på mångahanda slag af plantor.

I Amerika har man ännu ej funnit några parasiter på larven, och han kan därför där blifva mycket farligare; men i Europa äro dessa som nämdt är ovanligt många hvad arterna beträffar. RATZEBURG kände redan elfva arter tillhörande parasitsteklarne och sju af flugslägtet *Tachina.* M:r L. O. HOWARD, förste assistent vid entomologiska försöksstationen i Ithaca, staten New-York, har efter europeiska källor upprättat en förteckning öfver de parasitsteklar, som under sina första stadier lefva i trädgårdsnunnans ägg eller larver, och upptager 14 arter. Vi vilja med

stöd af denna förteckning här uppräkna dem, då det kan vara af intresse att erfara hvilka de äro:

Pimpla Flavicans RATZ.	*Apanteles Glomeratus* LIN.
» *Instigator* GRAV.	» *Fulvipes* HALID.
Pezomachus Hortensis GRAV. (Hyperparasit?)	*Microgaster* (?) *Liparidis* RATZ.
Limneria Difformis GRAV.	» *Pubescens* RATZ.
Hemiteles Fulvipes GRAV.	*Eurytoma Abrotani* PANZ.
Mesochorus Pectoralis RATZ.	*Eupelmus Bifasciatus* GIRAUD. (I äggen.)
» *Gracilis* BRISCHKE.	
» *Splendidulus* GRAV.	

Följande arter hafva äfven erhållits ur fjärilpupporna, men äro antagligen hyperparasiter:

Microgaster Tibialis NEES.	*Apanteles Difficilis* NEES.
» *Calceatus* HAL.	» *Melanoscelus* RATZ.
» *Tenebrosus* WESMAEL.	» *Solitarius* RATZ.
Pteromalus Halidayanus RATZ.	
» *Pini* HARTIG.	
» *Boucheanus* RATZ.	

Phaedon Cochleariae FAB. **såsom skadeinsekt**. Enligt bref från herr H. U. PHILIPSON, Mörby & Kilsmo skall denna lilla skalbagge i år sedan medlet af juni hafva förekommit i oerhörd mängd på ett roffält om åtta tunlands areal och där totalt förstört rofvorna. Först afåts blasten och sedan det inre af själfva rotknölarne tills endast skalet återstod. Här föreligger således åter en allvarsam härjning genom en insekt, som, så vidt kändt är, aldrig förut uppträdt på ett sådant sätt.

S. L.
